

**Програмові вимоги до комплексного екзамену з педагогіки
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності
013 Початкова освіта**

1. Об'єкт, предмет, функції педагогіки. Основні педагогічні категорії.
2. Система педагогічних наук.
3. Філософські основи та джерела розвитку педагогіки.
4. Структура системи освіти в Україні відповідно до Закону України «Про освіту» (2017 р. зі змінами).
5. Зміст освіти. Навчальні плани та програми для початкової школи. Аналіз шкільних підручників та принципи їх побудови.
6. Державний стандарт початкової освіти. Характеристика освітніх галузей початкової освіти.
7. Компетентнісний підхід до організації навчання в початковій школі. Ключові та предметні компетентності молодших школярів.
8. Загальна характеристика логіки і методів науково-педагогічних досліджень.
9. Поняття про особистість, її розвиток і формування. Закономірності та рушійні сили розвитку особистості дитини.
10. Роль спадковості, середовища і діяльності в розвитку особистості дитини.
11. Вікові особливості фізичного, соціального і психічного розвитку особистості молодшого школяра.
12. Поняття про дидактику як науку, її виникнення і розвиток. Предмет і завдання дидактики. Основні категорії дидактики.
13. Сутність і структура процесу навчання.
14. Учіння і викладання як складники навчання. Структура процесу учіння.
15. Особливості організації освітнього процесу в початковій школі відповідно до вимог Концепції нової української школи.
16. Закономірності і закони навчання.
17. Принципи і правила навчання.
18. Методи і прийоми навчання. Класифікація та характеристика методів навчання.
19. Види навчання: традиційні та інноваційні.
20. Організаційні форми навчання. Урок як основна форма організації навчання в школі.
21. Типи та структура уроків. Педагогічні вимоги до організації та проведення уроків.
22. Нестандартні підходи до побудови структури уроку в Новій українській школі.
23. Діяльність учителя щодо організації освітнього процесу в Новій українській школі. Підготовка вчителя до уроку.
24. Суть і класифікація мотивів учіння. Стимули навчання та їх види. Стимулювання і мотивація учіння молодших школярів.

25. Врахування індивідуальних особливостей молодших школярів в освітньому процесі. Диференціація та індивідуалізація навчання в початковій школі.
26. Формувальне оцінювання. Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання.
27. Підсумкове оцінювання. Особливості підсумкового (річного) оцінювання в початковій школі. Свідоцтво досягнень учня.
28. Виховання як педагогічна категорія. Процес виховання, його структура і рушійні сили.
29. Самовиховання. Перевиховання. Виправлення.
30. Народна педагогіка. Шляхи використання надбань української народної педагогіки в освітньому процесі початкової школи.
31. Закономірності і принципи виховання.
32. Методи і прийоми виховання.
33. Форми організації виховного процесу. Засоби виховання.
34. Поняття про колектив, його ознаки і структуру. Види колективів. Особливості формування колективу. Учніське самоврядування в класному і в шкільному колективі.
35. Організація виховної роботи в закладах позашкільної освіти.
36. Родинне (сімейне) виховання. Особливості роботи вчителя початкової школи з батьками школярів.
37. Мета, завдання та форми організації розумового виховання в початковій школі.
38. Формування основ наукового і національного світогляду молодших школярів.
39. Зміст, засоби та організаційні форми морального виховання молодших школярів.
40. Завдання, зміст та форми організації трудового виховання в освітньому процесі початкової школи. Основи профорієнтаційної роботи з учнями Нової української школи.
41. Завдання, зміст та форми організації естетичного виховання учнів початкової школи.
42. Зміст, засоби та організаційні форми фізичного виховання молодших школярів.
43. Принципи та методи управління закладом освіти. Функції директора школи та його заступників. Автономія закладу загальної середньої освіти.
44. Планування роботи закладу загальної середньої освіти. Основні принципи планування. Види планів та їх характеристика.
45. Сутність та особливості контролю в закладі загальної середньої освіти. Види, форми і методи контролю.
46. Підвищення кваліфікації, сертифікація та атестація педагогічних працівників.
47. Основні форми, зміст та функції методичної роботи в школі. Вимоги до методичної роботи у закладі загальної середньої освіти та критерії її ефективності.

48. Передовий педагогічний досвід, його види, особливості вивчення, узагальнення і впровадження.
49. Інновації в освіті. Критерії педагогічних інновацій.
50. Технологічний підхід в освіті. Сутність педагогічної технології. Історичні аспекти виникнення педагогічних технологій.
51. Класифікація педагогічних технологій. Загальна характеристика особистісно зорієнтованих технологій.
52. Технології розвивального навчання.
53. Технології проблемного та змішаного навчання.
54. Сутність та особливості інтегрованого навчання в початковій школі.
55. Технології інтерактивного навчання.
56. Сутність та мета проєктного навчання. Типи проєктів. Основні етапи проєктної діяльності в Новій українській школі.
57. Використання інформаційно-комунікаційних та медійних технологій у роботі сучасного педагога.
58. Технології розвитку критичного мислення молодших школярів. Технології групової навчальної діяльності в освітньому процесі Нової української школи.
59. Ігрові технології в освітньому процесі початкової школи. Види ігор.
60. Інклюзивне навчання в Новій українській школі. Особливості організації навчання дітей з особливими освітніми потребами.
61. Сегрегація, інтеграція та інклюзія: мета, завдання, принципи взаємодії осіб з порушеннями розвитку та соціуму.
62. Особливості використання європейського досвіду реалізації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти України.
63. Характеристика мережі закладів освіти в Україні для дітей шкільного віку з особливими освітніми потребами.
64. Організація співпраці спеціальних та закладів загальної середньої освіти на сучасному етапі.
65. Реалізація різних видів навчання учнів з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти.
66. Технологія використання Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності (МКФ) в освіті для визначення особливих освітніх потреб дитини.
67. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища.
68. Технологія оцінювання результатів інклюзивного навчання.
69. Особливості складання індивідуальної програми розвитку дитини (учня).
70. Етапи соціалізації учнів з ООП в умовах закладу загальної середньої освіти.
71. Медіадидактика як інноваційний напрям розвитку дидактики XXI століття.
72. Категоріальний апарат медіадидактики та її зв'язки з іншими навчальними дисциплінами.
73. Зміст та основні завдання медіадидактики в контексті вимог Концепції «Нова українська школа».
74. Шляхи інтеграції медіаосвіти зі шкільною базовою освітою.

75. Використання засобів масової інформації в практиці медійного навчання в початковій школі.
76. Епоха інтернету: нові освітні ресурси та ризики застосування в початковій школі
77. Медіаграмотність, медіакультура та медіакомпетентність педагога.
78. Аналіз «Концепції впровадження медіаосвіти в Україні» (2016 р.)
79. Складові медійно-інформаційної грамотності вчителя початкової освіти.
81. Поняття про педагогічну творчість учителя в освітньому процесі. Особливості педагогічної творчості.
82. Особливості педагогічного такту вчителя початкових класів. Сутність і рівні педагогічного такту.
83. Суть і структура педагогічного авторитету. Рівні та критерії педагогічного авторитету.
84. Конфліктні ситуації в освітньому процесі початкової школи. Причини їх виникнення.
85. Конфлікт як психолого-педагогічна проблема в діяльності учителя. Форми проявлення конфлікту в освітньому процесі початкової школи. Поведінка вчителя у конфліктній ситуації.
86. Спілкування як основа педагогічної діяльності професії. Стили педагогічного спілкування. Класифікація стилів педагогічного спілкування.
87. Спілкування як основа педагогічної діяльності професії. Бар'єри спілкування в процесі організації освітнього процесу в початковій школі.
88. Моделі спілкування вчителя з учнями молодшого шкільного віку.
89. Педагогіка партнерства: основні ідеї та принципи.
90. Змішане навчання як інноваційна освітня технологія. Моделі змішаного навчання.